

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 Febr. 1882, kl. 3 e m.

Betänkande, angående villkoren för försäljning af bränvin.

Sedan Bevillnings-Utskottet till pröfning förehaft de till Utskottet hänvisade motioner rörande ändringar i nu gällande förordning angående villkoren för försäljning af bränvin, får Utskottet jemlikt Riksdagsordningens 40 § häröfver afgifva betänkande.

Härförinnan tillåter sig Utskottet i allmänhet uttala den mening, att då Riksdagen med anledning af sin egen underdåniga skrifvelse den 17 Maj 1877 har att i den närmaste framtiden från Kongl. Maj:t emotse förslag till ny förordning angående försäljningen af bränvin, några delvisa förändringar i den nu gällande icke synas böra vidtagas, såvida de ej skulle påkallas af särdeles tvingande skäl.

1:o.

Då i 23 § af gällande förordning angående villkoren för försäljning af bränvin m. m. stadgas, bland annat, att vid läger eller der trupp eljest är för flera dagar sammandragen, må för kortare tid än år rättighet till bränvinsutskänkning meddelas af Konungens Befallningshafvande, när befälhafvande militärchef derom gjort anmälan, så har nu Herr *Hans Andersson* i Bringåsen uti motion N:o 87 inom Andra Kammaren föreslagit: "att Riksdagen måtte för sin del besluta och genom underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes utfärda författning om förbud för utskänkning af spirituösa drycker vid läger under vapenöfningstiden eller der trupp eljest är för flera dagar

§ 23.

sammandragen; men att tillstånd till utskänkning må af Konungens Befallningshafvande beviljas, derest två tredjedelar af manskapet samt kommunalnämnden i den församling, lägerplatsen är belägen, dertill lemna sitt bifall.“

Såsom skäl för införandet af de föreslagna bestämmelserna, med hvilka icke afsåges att lägga hinder i vägen för tillstånd af rättighet att tillhandahålla bränvin vid måltiderna för befälet, framhåller motionären dels önskvärdheten af att såvidt möjligt befria soldaten och beväringssynglingen från de olycksbringande frestelser, lättheten att inom läger och kaserner erhålla bränvin medför, och dels obilligheten deruti, att kommuner, inom hvilkas gränser en lägerplats finnes, ej i likhet med andra kommuner ega oinskränkt rätt att sjelfva bestämman, om bränvinsutskänkning inom deras område må ega rum.

Derjemte har motionären till bevis derpå, att åtminstone i motionärens hemtrakt, soldaterna sjelfva äska blifva qvitt bränvinsutskänningen vid mötesplatserna, vid motionen fogat i bestyrkt afskrift en af 456 man bland gemenskapen vid Jemtlands fältjägarecorps skriftligen gjord anhållan, att all utskänkning af spritdrycker vid corpsens markententier måtte afskaffas, utan att dock af skriften framgår när den blifvit afgifven och till hvem den varit stäld, hvarom icke heller motionen meddelar upplysning lika litet som om nämnda skrift ledt eller kunnat leda till någon åtgärd.

Utskottet finner visserligen syftemålet med motionärens förslag behjertansvärdt, men då enligt nu gällande lag ingen särskild utskänkning inom läger eller kasern kan ifrågakomma, utan att vederbörande militärchef derom gjort framställning och Utskottet är förvissadt derom, att när en allmänt uttryckt önskan från truppens sida om utskännings upphörande göres, densamma ej af vederbörande militärbefäl lemnas utan afseende, anser Utskottet den föreslagna åtgärden att ytterligare ändra åberopade §, som ej längre sedan, än vid sistlidna års riksdag erhöll sin nu egande lydelse, icke för närvarande vara af behovet påkallad; hvarför och med hänvisning till hvad Utskottet här ofvan yttrat Utskottet hemställer,

att Herr Anderssons ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

2:o.

§ 57. Gällande bränvinsförsäljningslag stadgar i 56 § 1 mom.: »Lands- och stadsfiskaler, krono-, stads- och polisbetjente, samt de personer,

hvilka särskildt antagas att vaka öfver förordningens efterlefnad, åligge att förbrytelser mot densamma åtala“, samt i 57 §: “Å landet bör kommunalnämnd och i stad vederbörande kommunalmyndighet egna synnerlig uppmärksamhet deråt, att förbrytelser mot denna förordning varda till åtal angifna. Rättighet att verkställa beslag tillkomme de i § 56 mom. 1 omförmälda allmänna åklagare. Beslag skall göras i två vittnens närvaro.“

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 104) anför Herr *Johannes Larsson*, att då kommunalnämnden på landet således har att utöfva en viss polisuppsigt öfver förordningens efterlefnad, skulle bemyndigande för ledamot i kommunalnämnd att verkställa beslag tvifvelsutän föränleda dertill, att nämndens åliggande härutinnan komme att fullgöras på ett mera lifaktigt och noggrant sätt. En dylik utsträckning af beslagsrätten vore, efter motionärens förmenande, ett oestergifligt vilkor för att ytterligare förebygga uppkomsten och tillvaron af lönkrogar. Motionären föreslår därför, “att Riksdagen måtte besluta följande lydelse af sista momentet 57 § i gällande förordning, angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker:

“Rättighet att verkställa beslag tillkomme de i § 56 mom. 1 omförmälda allmänna åklagare jemte kommunalnämnds ledamot å landet, hvilken dock åligger att kärlet med deruti befintligt bränvin genast till vederbörlig åklagare öfverlemnas.“

Utskottet finner dock synnerliga betänkligheter möta mot antagandet af ett dylikt förslag, då nemligen ej någon trygghet finnes därför att kommunalnämndens ledamöter, såsom utsedde för helt andra ändamål, skola vara lämpliga till utöfvande af den makt, som ligger i beslagsrätten; och om denna makt tilläfventyrs skulle missbrukas af en kommunalnämndsledamot, saknas hvarje utväg att därför få honom fäld till ansvar.

Dessa betänkligheter äro så mycket större här, som vid åtskilliga tillfällen det är förenadt med ej ringa svårighet att i fråga om bränvinshandel afgöra huruvida sådant brott är begånget, att beslag kan ega rum. Gränsen emellan hvad som är lagligt eller olagligt i förhållande till bränvinsförsäljningslagens bestämmelser är nemligen stundom ganska svår att uppdraga.

Härtill kommer ytterligare att, om omständigheterna så påkalla, det möter ringa svårighet för nämnden att få en särskild person antagen och af länsstyrelsen bemyndigad att enligt § 56 af samma lag, vaka öfver författningens efterlefnad; och har denne då jemlikt § 57 rätt att äfven verkställa beslag.

Af dessa skäl och med hänvisning till hvad förut blifvit i allmänhet anfördt hemställer Utskottet,

att Herr Larssons ifrågavarande motion ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 Februari 1882.

På Utskottets vägnar:

A. H. FOCK.
